

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 > 50 >
 Helyben azazoz kordva:
 Egész évre . . . 5 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — at.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 > 50 >

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apacza-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

T. előfizetőinkhez!

Mai számunkban fejezzük be Wan Woude I. „Tom és én” című kedves regényét. A holnapki számban egy humoros elbeszélést kezdünk meg ezen a címen „A szerelmes patikus”, mely a modern ifjak bizonyos osztályát élethíven és mégis vonzón s mulattatón jellemzi.

Augusztus hó 1-től **K i n c s Istvántól**, a jónévű elbeszélő írótól hozunk egy hosszabb eredeti elbeszélést, melynek címe „A szökött leány”, melynek érdekes s szövevényes meséjére külön is fölhevítjük az olvasó közönség figyelmét.

Folyó évi augusztus 1-től a „Tiszántúl” politikai napilapra új előfizetést nyitunk.

A „Tiszántúl” zászlójára a katholikus s hazafias szellem és irány eme jelszavai vannak felírva: *Isten, király, haza!*

A „Tiszántúl” az egész országban a legolcsóbb politikai napilap.

Kérjük tisztelt elbarátainkat, hogy lapunk terjesztésével szent s hazafias elveinket minél szélesebb körben terjeszteni sziveskedjenek.

Az előfizetési feltételek a lap homlokán olvashatók. **A szerkesztőség.**

NAGYVÁRAD, július 25.

A miniszterelnök a királynál.

Miután gróf Goluchovszky, közös külügyminiszter tegnapelőtt terjedelmes jelentést tett ő Felségének a magyar és osztrák kormány kiegyezési tárgyalásairól, — tegnap — mint nekünk sürgönyzik —

a király fogadta b. Bánffy Dezső, miniszterelnököt is Ischlben.

Eleinte arról volt szó, hogy nem fogják az uralkodót üdülése közben háborgatni, mivel Goluchovszky gróf ugyanis kimerítő előterjesztést tett a két kormány közt létrejött megállapodásokról.

Időközben azonban a magyar miniszterek tanácsot ültek és ennek határozataiként jelentkezett a magyar miniszterelnök legfelsőbb kihallgatásra, melyre ily körülmények között meg is kapta az engedélyt. Tegnap délelőtt fogadta a király és meghallgatja a magyar kormány előterjesztéseit.

Minthogy gróf Badeni osztrák miniszterelnök megelégedett azzal, hogy a közös külügyminiszter előadta ő Felségének a kiegyezés megújítására vonatkozó tárgyalások eredményét: nyilvánvaló dolog, hogy a magyar kormánynak nagyon fontos okának kellett lennie, hogy mindamellett a legfelsőbb kihallgatást szorgalmazzák.

És ezt az okot a liberális párt főemberei szolgáltatják, akik a megkötött vám-s kereskedelmi egyezmény létrejöveteleért, különösen annak ényeges részeiért tulajdonos engedékenységgel vádolták a magyar miniszteriumot.

A nézeteltérések oly nagyok voltak e tekintetben, hogy a kormánynak alapos kétségei támadtak az iránt, hogy ezt az egyezményt keresztülvihesse az új képviselő-választások küszöbén a képviselőházban; annál kevésbé, mivel a kvóta emeléséhez aligha lesz többsége a t. Házban.

Mint ugyanis Budapestről jelentik a magyar kormányelnök e nehézségekről

tett jelentést a koronának, úgy tüntetvén föl a dolgok jelen állását, mintha az új kiegyezés elfogadását képzelni sem lehetne másképpen, mint a mostani kormány egész befolyásának latbavetésével, mintha nélküle egyáltalán létre sem jönne valamelyes biegyezés Ausztriában.

Ez a helyzet. Ez azonban oly csatános czáfolat a kormánylapok által elterjesztett hírekre, hogy valóban csodálkozni lehet a vakmerőségen, melylyel a Bánffy-miniszteriumot mentegetik Magyarország mezőgazdasági s ipari érdekeinek fölállozásaért.

Most tehát a kormánypárt a maga főembereiben kapta meg a gyöngéd intelmet, hogy a kormány emberei a kiegyezés megkötését elhamarkodták.

Ha kül háboru fenyegetné az országot, akkor sem lehetett volna annyira nyakra-főre megkötni ezi azt egyezményt Ausztriával.

Más kormány, mely valóban úgy érzi állása fontosságát, hogy nem pártjának az érdekét, hanem az egész nemzet javát kell képviselnie s érvényesítenie; ily kormány tehát az adott viszonyok között is nagy szolgálatot tehetett volna az országnak.

A liberális párt ez által annyira zátonyra jutott, hogy csak a legnagyobb erőfeszítéssel tartható együtt. A kormánypárt tagjai jól tudják, hogy az új kiegyezés hátrányaival nem léphetnek a választók elé. És éppen ebben rejlik az oka annak, hogy liberális képviselők alig egy-kettő kivételével nem látogatják meg kerületeiket, hogy beszámolókat tartsanak.

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A legjobb párti.

Fordította: Niedermanné Geher Hedvig.

Szent Péterváron, az 1820-ik év egyik decemberi délutánján a Kovalski Sámson bormérésében több mint húsz gárdista tiszt gyűlt össze.

Erősen ittak és természetesen magas tételekben kártyáztak. A mulatság tetőpontját érte el és gróf Kurajin Iwanovics Miksa főhadnagy éppen arról szónokolt, hogy az orosz birodalom további virágzásához semmi sem hiányzik, mint egy pezsgő bor- és egy kártya-gyár, midőn a hátsótérből egy dörgő mély hang félbeszakította.

— Nem venné át a bankot, Iwanovics Miksa?

— Köszönöm szépen, Feodorovics, nincs kedvem hozzá; mondá a fiatal tiszt.

— Nos, akkor mára befejezzük a pártit, mylord; mondá az előbbi mély hang.

— Ha ön úgy akarja, kapitány úr, nem bánom; válaszolt egy másik hang, mely csak is az angol lehetett s aztán előlépett a hátsótérből Ripley lord és Belinski Feodorovics kapitány.

— Nos, mennyivel lettél ma nehezebb, kedves Feodorovics? kérdé Wogarew ezredes, mi-alatt a két férfi néma meghajlással leült a mulatók közé.

— Nehezebb? Ellenkezőleg tizenötezer rubellel könnyebben lettem ma; mondá Belinski savanyu arcczal.

— Feodorovicsnál is beteljesedik az a közmondás, hogy a ki szerencsés a szerelemben, az szerencsétlen a játékban; mondá gróf Kurajin.

Az egész társaság nevetett, mert jól tudták mindnyájan, hogy a kapitányt nagyon is papucskormány alatt tartja a felesége.

Belinski azonban ügyesen visszaadta a vágást.

— Istenemre, erre nem is gondoltam. Igaza lesz önnek, Iwanovics. S mivel ily esetben gondolnom nem lehet arra, hogy valaha revánst szerezzek magamnak, ezennel egész ünnepélyesen lemondok az ön javára minden követeléséről; feltéve, hogy mylord beleegyezik.

— Kérem, én bármikor, bárkinek szolgálatjára állok! válaszolt a lord, mialatt a társaság újból kacagott, de most a gróf rovására, mert eddig, ha nagyobb összegről volt szó, az angolhoz mindig hű volt a szerence.

— Elfogadom; mondá gróf Kurajin. — Hátha sikerülni fog nekem mylordtól elüzni a szerencsét. Elfogad mylord partnerjéül?

— Igen szívesen; válaszolt az angol.

— Tehát uraim, van szerencsém önöket holnaputánra nővérem Tujajeff tábornokné estélyére, egy kis kártyázásra meghívni.

— Bravó! Elfogadjuk; kiálták mindnyájan.

— És, folytatá Iwanovics — nővérem nagyon fog örülni, ha a hölgyeket is magukkal

hozzák az urak. Szabad tehát számítanom reájok, uraim?

— Ha kívánja, még a gyermekeket is elviszszük; hangzott a válasz.

— Tehát megegyeztünk! Önt pedig mylord bátor vagyok a csatátat megsemmisítésére meghívni. Ebédeljen ma velem nővéremnél.

— Köszönettel elfogadom a meghívást.

— Nagyszerű. Most háromnegyed négyre. Nehány perc mulva értem jön a szánkám s akkor indulunk.

Nemcsak gróf Kurajin rendelte oda a fogatját négy órára. Az ő hármias fogatjával a többi urak kettős és négyes fogatja is megjelent s nevetve, lármázva néhány pillanat alatt eltűntek a szélrózsa minden irányában.

Éppen midőn Iwanovics felszállt vendége után a szánba, egy gyönyörű négy fogatu szán repült el mellettök s a benne ülő tulajdonos, egy szép férfi ugy 30 év körül, mélyen, alázatosan meghajolt a gróf előtt.

Iwanovics csak könnyed bólintással fogadta a köszöntést.

— Kicsoda ez az ur? kérdé Ripley lord, mialatt a szán megindult.

— Ur? viszonzá Iwanovics nevetve; ez egyike az én jobbágyaimnak.

— Lehetetlen!

— De igen. Persze Glinka Wassiliewics Döme nem a közönséges rabszolgák közül való, oly jól tudja az illetet, mint én magam s oly sokat tud, mint nővérem Iwanovics Olga és én együtt véve.

Mit is felelnének választóiknak, a gazdáknak és iparosoknak arra a kérdésre: mennyivel mozdították elő a földművelő magyar nemzet gazdasági s ipari érdekeit.

A kiegyezés ennél fogva kézzel fogható bizonyítéka annak, hogy a liberális párt túlélt magát és nem képes a nemzetet méltón képviselni és ebben rejlik a néppárt eszméinek rohamos terjedése.

Botrány a rendőrségnél.

Többször megemlékeztünk már a rendőrség kebelében előfordult botrányos dolgokról, melyeket végre is hallgatással tovább tűrni már nem lehetett. Nem szenzáció hajhászás volt a cél, amit közleményeinkkel el akartunk érni, hanem a közönség érdeke, melyet oly hosszú időn, éveken át éppen annak az intézménynek a tagjai, tisztviselői — tisztelet a kivételeknek — nem vettek semmibe, a mely intézmény éppen a közönség személy- és vagyonbiztonságának megóvásában bírja lételemét.

Hogy a közlemények nem turoztak, mikor a rendőrségnél uralkodó állapotokat botrányosaknak, türethetlenségnek mondták, igazolják, az alább elmondandó két rendbeli újabb gyönyörűséges dolgok. Közbe vetve megemlítjük, hogy a felfüggesztett tb. alkapitány F a s s i e Sándor ügyében a vizsgálat jelenleg szünetel, mert be kell várni a végzés kézbesítésétől számított 8 napot, a melyen belül felelősséggel lehet az illető.

A határidő leteltével a legerélyesebben folytatják a vizsgálatot. A kihallgatásokat K o m l ó s s y József tb. főjegyző eszközöli.

Hol a 3. számú rendőr.

A rendőrség felügyeletével, a szolgálatok beosztásával, szóval ugymondhatjuk, hogy a rendőr-laktanya parancsnokságával L ő r i n c z y Gyula rendőrbiztos volt megbízva.

R á c z Mihály helyettes polgármester tegnap egy, állítólag névtelen levelet kapott, mely súlyos vádakkal illeti Lőrinczy Gyula rendőrbiztos. A többi közt azt is állítja a levélírója, hogy az őrségeket beosztják ugyan a papiroson, de azok egy része a helyett, hogy a poszton volna, L ő r i n c z y Gyula rendőrbiztos házában teljesít szolgálatot minden féle házi dolgokból.

Felhasználja a rendőröket a magángazdálkodásához; a tehenészetnél és a lovak mellett vannak elfoglalva a város által fizetett rendőrök.

A többi közt az a vád is emelve lett Lőrinczy biztos ellen, hogy a 3-ik számú rendőrt most is elküldte Berettyó-Ujfaluba — a r a t n i.

Többen állítják, hogy a városban is látták a rendőröket szénát, fát szállítani kocsikkal, civivil öltözetben.

A levél, természetesen nagy feltűnést keltett s R á c z Mihály főjegyző azonnal értesítette arról ifj. Rimler Károly főkapitányt, aki rögtön vizsgálatot tartott a legénység felett s megtekintette az őrség beosztását. Kérdést tett, hogy hol van a 3-ik számú rendőr?

Ez persze nagyon fogas kérdés volt s egyszerre az egész rendőr-laktanya azon törte a fejét, hogy hol is van a 3-ik számú rendőr. Előbb ötölt, hatolt a rendőrmester, hogy nap-pali őrségen van az említett rendőr; de mikor az őrség beosztási-liszttal nem elégedett meg a főkapitány, s mindenáron elevenen akarta látni a 3-ik számú rendőrt, kipattant a titok, hogy bizony a 3-ik számú rendőrt Lőrinczy Gyula biztos kiküldte az őrség helyett B e r e t t y ó - U j f a l u b a z a r a t á s h o z.

Ifj. Rimler Károly főkapitány azonnal felmentette Lőrinczyt a rendőrség felügyeletéről s a felügyelettel járó teendőket S z a b ó Gábor rendőrbiztos bizta meg.

A baksis.

A másik eset a vasutnál történt.

Boczkó Sámuel, Debreczen város rendőrfőkapitánya átutazóban volt Nagyváradon s míg az állomáson várt, azt tapasztalta, hogy az ott levő egyik rendőr nagyon törökös természetű s rendkívüli előszeretettel viseltetik a baksis iránt. Ugy a perronon, mint a jegyváltásnál azoknak ad előnyt, akik a baksist a markába nyomják.

Mint halljuk, Boczkó főkapitány telefonon jelentést tett a rendőrségnél a tapasztaltakról s erre kiment egyik rendőr altiszt szétnézni, de — semmi gyanusat nem tapasztalt!

A kisiparosok hitelügye.

A kereskedelmi miniszteriumban jul. 23-án délután Dániel Ernő miniszter elnöke alatt értekezlet volt a kisipar hitelszervezése tárgyában. Az értekezleten a kormány részéről jelen voltak a miniszteren kívül Vörös László államtitkár, Kvassay miniszteri tanácsos, Hunfalvy miniszteri titkár, dr. Békessy iparfelügyelő, dr. Andor Endre segédfogalmazó, mint előadó és Wittenberg számellenőr, a pénzügyminiszterium részéről Pap Elek osztálytanácsos, a hazai

szövetkezetek központi hitelintézete részéről gróf Károlyi Sándor, Hajós József, Hevesi Ödön, Bernát István, a budapesti takarékpénztár és országos zálogkölcson részvénytársaság részéről Cserna Lajos, Madari Gábor, Kreutzer Balázs, Czászár József bizottsági tagok.

Az első kérdésre az értekezlet tagjai egyhangulag konstatálták, hogy csakugyan a szövetkezés a legalkalmasabb mód a kisiparosok hitelügyeinek kielégítésére.

A második kérdés volt, hogy a hazai szövetkezetek központi hitelintézete mily módozat mellett volna hajlandó új kisipari hitel- és egyéb szövetkezetek alakítását, valamint a meglevők közül, azoknak, melyek arra hajlandók, felügyeletét és ellőnzését kezébe venni.

A szövetkezetek központi hitelintézetének képviselői kijelentették, hogy az intézet azon tőkeeszközöknek megfelelőleg, a melyek a kormány részéről rendelkezésre bocsátatnának, ez hajlandó volna egyelőre szerényebb mértékben és mint a kormány megbízottja, munkába venni az ipari szövetkezetek és különösen a nyers anyag beszerző-szövetkezetek megalakítását; oly módon azonban, hogy e nagy nehézséggel járó munkában az előálló veszteségekért a kockázatot egyelőre magára nem vállalhatja.

A hazai ipartestületek központi bizottságának képviselői köréből az az óhajlás merült fel, hogy a kisiparosok részére külön intézet szervezendő; remélik, hogy egy fővárosi intézet minden kormánygarancia nélkül, tehát a kockázat elvállalásával, csupán bizonyos kedvezmények elnyerése mellett, hajlandó lenne a kisiparosok hitelét az egész országra nézve szolgálni; ha nekik arra idő engedtetik, e tárgyban részletes előterjesztést tesznek.

Hosszas eszmecsere után Dániel Ernő miniszter megköszönvén a megjelenteknek a becses információkat, a melyeket ez alkalommal nyert, kijelenti, hogy addig is, a míg a hazai ipartestületek központi bizottságának kiállításba helyezett előterjesztése beérkezik, a tárgy további részleteibe nem bossátkozik, de már most megjegyzi, hogy téves az értekezleten felmerült az a nézet, mintha bárki is a kisiparosokat hitelszükségleteik kielégítése körül a gazdasztálynak mintegy alá kívánná rendelni, mert bármely intézetre bizassék is a hitelszükségletek kielégítése, nem is említve azt, hogy az intézet, a mely e czélt szolgálná, a kormány felügyelete alatt állana, másfelől az illető intézet alapszabályaiban is lehetne garanciáról gondoskodni az iránt, hogy a kisiparosok hitelszükségleteinek kielégítése, mint különálló czél honoráltassék.

— Ön talányokban beszél.

— Melyeket könnyen meglehet fejteni mylord, ha csak némileg ismeri az ember a helyzetet. Döme ania az enyémet elkísérte 1787-ben a török moruba, hol apámnak az életét mentette meg. Apám ezért hálából udvarmesterré fogadta őt. Oly tekintélye volt házunkban, hogy fia, Döme, nemcsak játékunknál, de tanulásainknál is mindig részt vett. Midőn apám meghalt, az udvarmestert fiával együtt obrok ellenében elbocsájtottuk.

— Obrok? Mi az?

— Évi díj, melyért a földesur megengedi rabszolgájának, hogy tetszése szerint keresse kenyerét, — fentartva magának a jogot, hogy bármikor visszahívhatja szolgálatába.

— Szép, és aztán?

— Az öreg, ki két év előtt halt meg, szörmevel kezdett kereskedni s annyira kedvezett neki a szerencse, hogy fia, Döme, ma az első kereskedők egyike s még hozzá milliomos. De azért mégis az én rabszolgám marad.

— Hm, milliós daczára nagy örült lehet ő. Miért nem vásárolja meg szabadságát?

— Mert mi nemesek nem adjuk őket szabadá mylord. Önöknek ott nyugaton jobb lovaik, jobb szakácsaik, ügyesebb tánczosnők vannak, mint nekünk; — nekünk azonban milliomos rabszolgáink vannak s mi büszkék vagyunk erre. Döme már kétszáz ezer rubelt ígért nekem szabadon bocsátásáért, de még kétszer annyit sem tenném őt szabaddá.

— Nagyon szép! gunyolódott Ripley lord.

Csak egy napon össze ne pakolja bankóit és külföldre ne menjen.

— Akkor nem ismeri embereinket, mylord, ha azt hiszi. Testestül, lelkestül csüngnek ezek szent Oroszországon. Fogadni mernék, hogy Döme az a legnagyobb kívánsága, hogy majd egykor a Nisni Jestiáni temetőben fekdjék. Így hívják ugyanis azt a birtokot, hol ő született s hová mint rabszolga tartozik.

— Ha tehát ön eladná a birtokot, Döme is a leltárhoz tartoznék?

— Ha külön ki nem kötöm, hogy ő az enyém marad, akkor mindenesetre. De megérkeztünk mylord.

Tényleg e pillanatban egy hatalmas urilak előtt megállott a szán s öt perc múlva a szalonban voltak az urak, hol Uljasin Petrovna Dina a »barinja« (házuőnje) társalkodőnje fogadta őket.

Petrovna Dina 20 éves lehetett. Közép magas, szép termetű volt. Ragyogó fekete szemével, hófehér bőrével, melyet még növelt az arc halvány pirossága, hollőfekete hajával s szemöldökével elsőrangú szépségnek tekinthették.

— Istenemre, Dinuska, jól tetted, hogy egy év előtt kikosaraztad Inssupow herczeg lovászmesterét; tréfált a gróf.

— Miért gróf ur? kérdé a leány.

— Mert napról-napra szebb vagy s nagyobb igényeid lehetnek.

— Bizonyosan csak a gróf ur izlése lesz napról-napra rosszabb.

— Nem rossz! nevetett Iwanowics. Nekem úgy tetszik, hogy mióta szabadá lettél, egészen komolyan gyakorolod magad egy nemes asszony szerepében.

— S nekem úgy tetszik, hogy a gróf ur egész komolyan sajnálja, hogy szabadá tett.

— Mindenesetre sajnálom, Dinuska, ha arra a sok szerencsétlenségre gondolsz, melyet a te szép szemeid a férfiaknál elő fognak idézni.

— No, no, esküszöm minden szentekre, hogy a gróf ur meg lesz kimélve. De most engedjék meg az urak, hogy urnőmmel tudassam itt létüket; és gunyos bókolással kisurran a szobából Petrovna Dina.

— Csinos kis jószág; jegyzé meg a lord.

— Egyike nővérem volt jobbagyőneik, kit azonban szabadá tett s komornájává, majd társalkodőnjévé emelt.

— Talán valami különös érdemei voltak erre?

— Lehetséges. Mert tény, hogy Dinuska nagy tekintély a toalett-kérdések terén. A ház urnője belépte félbeszakította a csevegést.

Iwanowna Olga, tábornoknak Tujajeff özvegye néhány évvel idősebb volt fivérével, azonban arca és mozdulatai megtartották fiatalos üdeségüket.

Iwanowics egész formaszertint bemutatta a lordot s aztán késedelem nélkül az ebédlőbe mentek.

— Az ön neve már ismerős előttem mylord; kezdé Iwanowna Olga a társalgást, miután

Mezőgazdák hitelegyesülete.

A Magyar agrár és járadékbank »Országos mezőgazdasági hitelegyesület« név alatt oly hitel-egyesület létesítésén fáradoz, melynek célja a középbirtokosok és bérlőosztály számára hosszabb lejáratu, könnyen hozzáférhető és olcsó személyi hitelt biztosítani. Az agrár és járadékbanknak, melynek megalakulása és működéséhez oly nagy reményeket fűzött a gazdaosztály, de melyek mindeztideig teljesebben nem mentek, ez az első nagyobb fontosságú akciója a gazdahitelügy érén, melynek rendezését a néppárt, megalakulása óta sürgetni meg nem szűnt.

Nem rajtunk mulik, hogy az állam, a nemzetfentartó elem vállaira nehezedő súlyos terheken könnyíteni nem akar, az sem a mi hibánk, hogy a gazdahitelügy elodázhatatlan szükségességi rendezése csigalépésekkel halad előre. A liberális közigazgatási politika mereven zárkózik el az idők szelleme intő szava elől, mely kézzelfoghatólag bizonyítja, hogy hiába minden törekvés az ország gazdasági tényezőinek megerősödésén fáradozni, mert semmiféle gazdasági tényező itt fejlődni és megerősödni nem képes, amíg a mezőgazdaság pang s a míg a gazdaosztály tengődik és pusztul.

Ennek az őstermeléssel ellenséges irányúnak a megteremtésével tették tönkre a gazdaosztályt, mely az állam intézményeiben gyámolítást nem nyer és saját magára hagyatva tehetetlenül van kiszolgáltatva a nemzetközi gazdasági nihilizmusnak, melyet a hontalan nagytőke iparlovagjai képviselnek. Csakis így érthetjük meg azon tervszerű aknamunkát, mely ideben az országban és annak határain túl az őstermeléssel foglalkozók ellen foly és megakadályozza a gazdák tömörülését és a közös célra egyesítését.

A mozgó tőke érdekeit szolgáló nagyiparvállalatoknak pedig állami támogatás mellett van lehetővé téve a szövetkezés és létrejönnek a kartellek, ringek és egyéb az árakat jogosulatlanul befolyásoló egyezmények, melyeknek kiszámíthatatlan korát vallja a mezőgazdaosztály, a kisiparosok és a fogyasztók azon része, melyet a »kis emberek« elnevezéssel illetünk, mely osztályok érdekében minden lehetőt megtenni nem csak bölcs gazdasági politika, hanem nemzeti követelmény.

Ennek érzetével a bukása közelségét érző konok szabadelvűség nincs áthatva, azért hiába sürgetjük, ma, aminthogy eddig is hiába sürgettünk olyan intézkedések megtételét, mely a gazdahitelügy rendezésével erősfegyvert nyomna pusztuló államfentartó elemünk kezébe a válságos időkkel való sikeres megküzdéséhez.

Egy dolog van, amiben kifogyhatlan és kiszámíthatatlan a liberalizmus és ez a gazdaosztály terheinek növelésében áll, melynek be nem vallott, de mindenki által tudott célja a munkálatlan elemeknek adott kedvezmények nyújtása képezi, melynek árát a gazda és egyéb munkás-osztályok fizetik meg. Hogy csak egy futólagos pillantást vessünk azon teherszaporalatra, mely a gazdaosztály vállalt nyomja, megemlítjük, hogy 1867-ben a földadó csak 22 millió volt, 1896-ban már 36 millió, daczára, hogy a gabona ára azóta folyton hanyatlott. Az árhanatlás megfelel a 40 százaléknak, a földadó emelkedése pedig a 62 százaléknak. Ez az óriási terhemelkedés tette tönkre a mezőgazdát, ezért szorult hitelre, de oly természetű hitelre, mely viszonyainak leginkább megfelel. Mert a gazdaélet és termelési viszonyoknak meg nem felelő hitel inkább még hozzájárul a gazda bukása előidőzéséhez, mintsem, hogy segítene rajta.

Erre való tekintetből sürgetjük mi a hosszú lejáratu, könnyen hozzáférhető és olcsó gazdahitelt. Mert meggyőződésünk, hogy a hitel, melyet a vidéki takarékpénztárak nyújtanak a gazdának, mely elsősorban képezi a gazdaosztály hitelforrását, elégtelensége és méregdrága voltánál fogva és azon szempontból is, hogy aránylag rövid időre szól, többet árt a gazdának, mint használ. Hogy többet ne mondjunk, csak azt a körülményt akarjuk kiemelni, hogy a mezőgazdaságnál az üzemtőke értékesítése nem történik meg oly gyorsan, mint a kereskedelemben és iparban, hol rövid idő alatt a befektetett tőke megtérül. Az üzemtőke rendszerint nemis térül meg egészben, csak részletekben, azért a visszafizetése nem történhetik meg egyszerre, hanem hosszabb idő alatt, lassanként. Azonkívül az értékesítés is sok esélynek van kitéve, de nagy nyomást gyakorol reá a spekuláció is. Azért a személyi hitel elégtelensége és egyéb hitel rövid terminusa sok esetben kényszerhelyzet elé állítja a gazdát, melyből csak kölcsön konvertálással tud szabadulni, ami mind nagyobb teherrel vállalására kényszeríti.

A magyar agrár és járadékbank úgy látzik megközelíteni törekszik álláspontunkat, mely a gazdahitel rendezésében a gazdaosztály viszonyainak megfelelő alapelvek érvényesülését követeli. A gazdahitel, mint fentebb kifejtettük, más elbírálás alá esik, mint a kereskedőknek és iparosoknak nyújtott hitel. Örömrökre szolgál, hogy az agrár és járadékbank, mely oly közel áll a merkantilisták érdekeihez, ezt belátja. Jelentésében ugyanis azt mondja, hogy a gazdahitel sajátos természetének megfelelőleg jutnak érvényre azon alapelvek, melyek

épp úgy mint a kereskedők és iparosok hitel-szükségletének fedezésénél, a gazdahitel kielégítésénél bizonyulnak czélszerűeknek.

Az országos mezőgazdasági hitelegyesület szervezésének alapjául szolgáló részletes tervre még visszatérünk, most csak a következő szempontot akarjuk kiemelni. Az agrárbank a kölcsön visszafizetésére öt évet hozott javaslatba. Tekintve, hogy a bank egy aláírás váltóira személyes hitelt nyújt, mely természeténél fogva tulságos nagy összegekre nem terjed ki, az öt évet a gazda viszonyaira való tekintetből elégségesnek tartjuk. Ezzel biztosítottunk látjuk első követelésünket, hogy a gazda hosszabb időre biztosított személyi hitelt kapjon, mert a nyújtott hitel eddig semmivel sem szabályozott felmondása sodorta a gazdát gyakorta válságba és legtöbbször az uzsora karmai közé. A kamatlábat 5 $\frac{1}{4}$ %-ban állapította meg a bank. Ez a törvényes kamatláb és a pénz árát véve alapul, nem sok ugyan, de a külföldi hasonló viszonyokhoz arányítva mégis csekélyebb is lehetne. Az egész azon fordul meg, mennyit tesz ki majd a kezelési költség, bélyegilleték stb. Tudjuk, hogy a vidéki pénzügyintézetek kamatlábjá. 7—8 százalék, azért a kölcsönvevő gazda mégis 15—20 százalékot is fizet. E tekintetben teljes világosságot követel a gazdaosztály érdeke. A hitelengedélyezés külön hitelengedélyezési bizottság útján történik. Ezen eljárás legyen gyors és egyszerű, mert csak ezen az uton oldhatja meg az agrárbank a gazdahitel egyik főkövetelményét, a hitel könnyű hozzáférhetőségét. A kölcsön gyors folyósítása sokszor életkérdés a gazdára.

Az agrárbank a mezőgazdasági hitelegyesület szervezésével csak a középbirtokos-osztály és a bérlők számára nyitja meg hitelforrását. De hát a kisbirtokos-osztály és parasztagdánk? Mikor kerül ezen osztályokra a sor, mikor segítünk rajtuk, kik leginkább érzik az uzsorapénz fojtogató erejét. Erre nem is gondolhatunk mindaddig, míg a néppárt elveivel a községi hitelszövetkezeti ügy nem nyer kielégítő megoldást.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATO.

- Julius 29. Rendkívüli közgyűlés a Keresk. Csarnokban d. u. 5 órakor.
 > 29. Berettyó vizszabályozó társulat közgyűlése d. e. 11 órakor.
 > 30. A városi szépművelési és közlekedési szakbizottság ülése d. u. 3 órakor.
 > 31. A városi árva-ház épületének átvétele.
 > 31. A megyei központi választmány ülése a m.-csékei képviselő-választás ügyében d. e. 10 órakor a megyeháznál.

helyet foglaltak. Az ön bámulatos szerencséje a játékban széles körben híressé tette azt.

— A grófnő érdeklődik a játék iránt?

— Határozottan.

— Akkor bizonyára nem utasítja vissza azon tervet, melyet fivére elé akar terjeszteni.

— Tudnod kell, Olga, kezdé Iwanovics, — hogy nekem mylorddal egy pártit kell játszanom s ezért holnapután estélyt akarok adni ugy vagy 30 személynek. Elvállalod ennek elintézését?

— Természetesen. S mindent el fogok követni, hogy meg légy elégedve. Tehát kártyáról is gondoskodjak?

— Bizonyosan; mondák Ripley és a gróf egyszerre.

— De azt állítják mylord, hogy ön tulajdonképpen egész közönyös a játék iránt?

— Tévednek grófnő. Én szeretem a játékot, csak hogy nem szaladok utána és akár nyerek, akár veszitek, nem veszem el nyugalmat.

— De néha néha ön is csak vesztett már?

— Természetesen, de nem törődtem vele s így csakhamar újból felém fordult a szerencse.

Ezután más tárgyról folyt a társalgás, míg a gróf és a lord ajánlották magokat, hogy a színházba mehessenek, onnan pedig a főváros egyik nagyobb klubjába.

... Másnap délelőtt 11 órakor éppen ül-

tőzködését fejezte be a lord, midőn szolgálja ezüst tálcán egy vizitkártyát nyújtott át, melynek tulajdonosa rövid kihallgatást kért a lordtól: Glinka Wassiliowics Döme szörmekereskedő; olvasá a lord a kártyáról.

— Mit akar ez tőlem?

Vállalt vonva parancsolá, hogy vezessék be, azonban láthatólag meg volt lepve, midőn egy hosszú szakálás, kaftános és magas csizmás orosz helyet egy elegánsan öltözött fiatal embert látott maga előtt.

— Mi tetszik uram? — kérdi udvariasan az angol.

— Egy kéréssel jövök, nemeslelkűségéhez akarok fordulni.

Lord Ripley nagyon csodálkozott, nem tudta elgondolni, hogy mit jelentsen ez a bevezetés.

— Üljön le, kérem, és magyarázza ki magát érthetőben. Mit tehetek tehát önért?

— Megszerezheti nekem szabadságom, mylord! Én a gróf Kurajin jobbágya vagyok.

— Ah, most rá ismerek önre! Ön az a milliomos, kiről nekem a gróf beszélt! De miért nem ül le, uram? Üljön le és mondja meg egész nyíltan, mily módon szabadithatnám meg önt.

— Mivel a gróf ur már beszélt felőlem mylordnak, ugy bizonyára tudni fogja, hogy csakis valami rendkívüli esemény kényszeríthetné a gróft, hogy engem szabaddá tegyen. Ripley igent intett fejével.

— Ezen rendkívüli előre nemlátott ese-

mény előidőzésére önnek nagyon könnyű lenne, mylord.

— Igazán kíváncsivá tesz.

— Az ön szerencséje a játékban mindenki előtt ismeretes. S mivel ön holnap Iwanovics-csal egy nehéz pártit fog játszani...

— Ah, honnan tudja ön ezt?

— Biztos forrásból, mylord, melyet azonban nem szeretnék megnevezni.

— Tehát folytassa!

— Az ön ismert szerencséjével nagyon könnyen oly helyzetbe hozhatná a gróft, mikor 24 óra alatt egy nagyobb összeg pénzre lenne szüksége, kifizethesse kártyaadósságát...

— Ah, most már értem! nevetett Ripley. Glinka szörmekereskedő ugyanis szívesen rendelkezésére bocsájtaná a grófnak ezen említett nagyobb összeget szabadon bocsájtásáért. Nem ugy van?

— Mylord sokkal élesebb eszű, mint hogy el nem találná az igazat; mondá Glinka meghajolva.

— Mit gondol, mennyivel kellene, hogy tartozzon a gróf nekem, hogy az ön szíve kívánsága teljesülhessen?

— Körülbelül egy fél millióval.

— Sok pénz! Nem okosabb lenne, ha ön ezt a félmilliót venné és elhagná az országot?

— Oh, mylord, csak egy Oroszország van!

— Ez izlés dolga.

— És itt is kellene hagynom vagyonomnak felét.

— Elég lenne önnek a másik fele is.

Auguszt. 2. A 48-as függetlenségi kör kirándulása a Püspök-fürdőben.
9. Népnépegyháza a Rhédey-kertben.
12. Végtagyalás a Pável elleni tüntetés ügyében.
Október 3., 4., Lóverseny a nagyvárad gyepen.

* **A király a Vaskapunál.** A király programjából eddig ennyi ismeretes: Szeptember 26-án a király Orsovára érkezik, küldöttségeket fogad, azután jelen lesz az állami népiskola fölavatásán. Másnap a Vaskapu megnyitása után a király fejedelmi vendégeivel Herkulesfürdőre utazik, a hol udvari ebéd lesz. Este azután elutazik Bukarestbe. A román király elébe megy Krajováig.

* **A holt kéz.** V a s z a r y Kolos bibor-nok hercegprimás az esztergomi főmegye szűkebb ellátású káplánjai közt saját jövedelméből segélyül 5000 frtot osztatott ki. Ugyancsak ő eminenciája az esztergom-szentgyörgyemezei leányiskolához 5000 forintot két új tantermet épített. — K a v u l á k János címzetes kanonok, berzenczei r. k. plébános, ki az usztyei r. k. iskola felállítására, tanítók és kézimunka tanítónő évi fizetésének emelésére eddig is 4000 frtban tett alapítványt, a napokban ismét 500 frttal járult egy tanköteles leánykák számára berendezendő osztály felállítására.

* **A nyitrai püspök üdvözlője egy néppárti gyűléshez.** A múlt vasárnap Várnán tartott néppárti gyűlés táviratban üdvözölte a Pöstyénben tartózkodó Bende Imre nyitrai püspököt, mint a kinek egyházmegyéjében a gyűlés tartatott. A megyés püspök távirati válasza, a mely csak a gyűlést követő napon érkezett Zichy Nándor gróf kezeihez, a következőleg hangzik: Becses üdvözlőjüket köszönettel fogadom és mindnyájukra Isten áldását kérem. Bende Imre nyitrai püspök.

* **Vendég a helybeli kereskedelmi felső iskolában.** Tegnap a nagy-röcei állami felső kereskedelmi iskola igazgatója P e r j e s s y László ur városunkban időzött, meglátogatta ez alkalommal a nagyvárad felsőkereskedelmi iskolát is, a melynek mintaszerű berendezése felett méltán meglepetésének adott kifejezést az említett igazgató.

* **Rezey Szilviusz kineveztetése.** A hivatalos lap jul. 24-diki száma, a következő hirdetményt hozza: A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, Rezey Szilviusz országgyűlési képviselőt a békésvármegyei tankerületbe kir. tanfelügyelővé nevezte ki.

* **A nagyvárad kir. kath. jogakadémia almanachját az 1896/97. iskolai évről köszönettel**

vettük és örömmel győződünk meg belőle a nagynevű főiskolánk folytonos előhaladásáról. Holnapi számunkban tüzetesen fogjuk az érdekes évkönyvet ismertetni.

* **Zsidók a néppárt mellett.** A várnai idők küldöttségileg megjelentek Nededzen Zmeskál Zoltánál és kinyilvánították, hogy teljesen egyetértenek Zmeskál ur azon szavaival, melyeket a vasárnap Várnán a néppárti gyűlésen mondott el a vallásszabadságra vonatkozólag.

* **A Fekete-Körözs szabályozása.** A Fekete-Körözs vízszabályozó és ármentesítő társulat folytatja egész erővel védgátjainak a kiépítését. A többiek közt Tamásda és Bajj községek határában is a védekezés czéljaira jókora földterületet foglal el a társulat. A földművelésügyi miniszter megadta az engedélyt a társulatlak, hogy a szükséges földterületet kisajátíthassa.

* **A lourdes-i zarándokok.** XIII. Leo pápa a lourdesi szent barlang látogatóinak teljes bünbocsánatot ad a szokot feltételek mellett, t. i. ha meggyónnak és megáldoznak. A közös külügyminiszter pedig a rendező bizottság kérésére meghagyta a párisi, berni, zürichi, genfi, lyjoni és cetei követségeknek, hogy az augusztus 31-én Lourdesba induló zarándokoknak mindenképpen segítségükre legyenek.

* **Halálozás.** Benső részvétellel vettük a következő gyászjelentést: D.-Vekerdi Olasz Teréz mint nővér a maga s nagynénje Kolner Lujza és férje Kováts Lajos s gyermekeik Piroška, Győző; Mária és férje Kelepecz József s gyermekei Irén, Lujza és Józsika is számos más rokon és ismerősök nevében is fájdalomtelt szívvvel tudatják a legjobb testvér, sógor és rokon d.-vekerdi O l a s z Eszter-nek folyó hó 23-án délután 5 órakor életének 49-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott hült tetemei ugyan e hó 25-én d. u. 4 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a darvasi közsirkertben örök nyugalomra tételni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai és ismerősei tisztelettel meghívhatnak. Darvas, 1896. július 23-án. Béke hamvairai!

* **A munkácsi egyházmegye Névtára (Schematismus) az 1896-iki évre most jelent meg.** A jelenlegi püspök F i r c z á k Gyula ur, a főpásztorok sorában a XIX-ik, 1892. május 1-én foglalta el trónját. A plebániák száma 388, nyelvhasználat szerint ruthén 283, ruthén

magyar vagy magyar-ruthén 63, magyar 40, ruthén-román 1, ruthén-magyar-román 1. Azon a területen, melyre a munkácsi egyházmegye kiterjed, van gör. kath. munkáscseregnyházmegyei lélek 468,077; — római kath. 211,675; gör. kel. 223; ág. v. 26,973; helv. v. 396,915; zsidó 135,826. A munkácsi egyházmegye területén van 5 g. kath. zárda, baziliták. Az éjszakamerikai Egyesület-Államokban 18 munkáscseregny lelkipásztor működik. Ily nagyarányu a kivándorlás a szabadelvűség által boldogított Magyarországból.

* **Pályázati hirdetmény.** Az érdiószegi magyar királyi vinczellér iskolánál Nagyvárad város törvényhatósága által alapított egyik ingyenes hely a folyó év augusztus hó közepén megtartandó vizsgák után üresedésbe jön. Felhívom ennél fogva mindazokat, kik ezen alapítványi helyet elnyerni óhajtják, miszerint: 1.) A 16 éves életkor betöltését igazoló keresztlevéllel; 2.) iskolai bizonyítvánnyal a népiskola teljes bevezetéséről; 3.) épp, erős, a gyakorlati munkához alkalmas testalkatot, s a himlő-védőtást tanusító orvosi bizonyítvánnyal; 4.) erkölcsi bizonyítvánnyal; 5.) a tanuló szülőinek vagy gyámjának beleegyezése s az iránti kötelező nyilatkozatával, hogy a tanuló az intézetet idő előtt el nem hagyja, — felszerelt kérvényeiket a folyó évi augusztus hó 15-ig beadják. Ezen ingyenes hely betöltésénél a nagyvárad illetőségűek, továbbá idősebbek, kik katonai kötelezettségüknek eleget tettek s a szőlőművesek fiait előnyben részesülnek. A legközelebbi felvételi felvételek a [polgármesteri hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nagyvárad, 1896. július hó 20-án. kir. tanácsos, polgármester h. R á c z Mihály főjegyző.

* **Hivatásának áldozata.** S c h ö n Károly a budapesti önkéntes tűzoltó testület régi buzgó tagja, ki a tél folyamán egy tűz alkalmával meghült, több havi betegség után tegnap meghalt. Temetése holnap délután 3 órakor lesz.

* **1848/49. honvédek figyelmébe.** Péchy Tamás v. b. t. tanácsos, a honvéd egyesületek orsz. központi elnöke gyógyfürdőbe utazván, a központi iroda figyelmezteti úgy a honvéd-egyesületeket, mint az egyes honvédeket, hogy addig honvéd-ügyben küldött leveleiket a központi irodába (IV. ker. hal-tér 5.sz.) czimezzék, mert máskülönben csak hosszú postajárással jutnak azok rendeltetésük helyére.

* **A néppárti dalok elkobozása.** Pápa-Kovácsiból írja egy olvasónk, hogy a múlt heti pápai országos vásáron egy vásáros egyebek közt néppárti dalokat is árult és sokan is vet-

— Mindenesetre. De nem is engednék, hogy elhagyjam az országot, a határon elfognának és súlyosan megbüntetnének.

— Hm, ennek nem szabad magát kitennie. Meg nem vásárolhatja szabadságát, szólni nem akar s ezért mint valami boszorkánymester én nyerjem önt szabaddá. Jó, de mit csinálnánk, ha épen most pechem lenne?

— Óh mylord, lehetetlen, hogy a menybeli jó Isten éppen akkor vonná el öntől a szerencsét, midőn erre egy nemes tett elkövetésére szüksége lenne.

— Hm, ezen gondolat dicséri az ön vallássosságát, csak hogy esetleg mégis én veszíthetek egy félmilliót...

— Lehetséges, de nem valószínű; mindenesetre el kell készülnünk a legrosszabbra. Engedje meg ezért, mylord, hogy ezen erszényt kétszáz ezer rubellel önnél hagyhassam.

— Ahá, ön segédcsapattal szolgál — jó gondolat! mondá Rypley nevetve.

— Én tehát ólamba fogadom az ön aranybornyuját, hogy alkalmas órában szánthassak vele.

— Egészen önre bizom magam, mylord és bármilyen legyen is az eredmény, mindég hálás leszek mylord iránt.

— Még egyet, látni fogjuk holnap önt a tábornoknéknél?

— Lehetséges mylord. Ambár Iwanowna Olga mindég nagyon jószágos irántam; azonban vendégei közé még sem vezethet be.

— Milliói és műveltsége daczára sem? —

— Semmi esetre. Nem szabad elfelednie, mylord, egy jobbágy...

— Értelm! Tehát a vizontlátásra. Remélem, hogy akkor már mint szabad ember üdvözölhetem.

... Másnap este 7 óra felé Tujajeff grófnő, miután addig egészen el volt foglalva az estély rendezésével, visszavonult lakosztályába, hol komornája által fésültette magát, míg Petrowna Dina akkori divat szerint urnője öltözékét üveg-házi virágokkal diszíté.

— Miért vagy oly hallgatag Dinuska? kérdé a tábornokné. Talán arról gondolkodol, hogy kivel fogok ma táncolni?

— Óh, majdnem félek a mai ünnepélytől, méltóságos asszony; válaszolt a fiatalleány. — Bizonyára megint mindenki francziául fog beszélni.

— Éppen így fogod megtanulni, kis bohó. — De mikor oly unalmas mindig hallgatni; panaszkodott Dinuska.

Iwanowna Olga nem válaszolt megjegyzésre; rövid idő múlva kérdé: Átadtad Wassilievics Dömének megrendelésemet?

— Igenis, méltóságos asszony.

— De ő nem jött el.

— Bizonyosan nem volt készletben oly vidrakörméje, a mely megfelelt volna méltóságodnak.

— Ez hallatlan lenne az ő üzletében; jegyzé meg a tábornokné; — ha mégis még a vendégek érkezete előtt jönni találna, azonnal beszélni akarok vele.

— Rögtön közlöm Ivánnal a méltóságos asszony parancsát; válaszolt Dina s felugorva sietve kiosont a szobából.

... Bizonyosan oka volt rá Wassilievicsnek, hogy csak 8 óra felé jelent meg egy gyönyörű vidraszörmével a tábornokné palotájában. Iwanowna Olga bár jól megmosta a fejét ezért a késedelmezésért, de végre barátságosan mondá: Itt maradhat sz Dimitri. Az udvarmester úgy is jóbarátod, tehát mulathattok együtt.

Igy történt, hogy Wassilievics nemcsak beszélhetett Dinuskával, hanem az előszobából dobogó szívvvel figyelemmel is kísérhette, hogyan végződik a játék, a mely által ő szabaddá lehetne.

Asztalbontás után ugyanis a grófnő és fiatal vendégei a másik terembe mentek táncolni, az öregebbek azonban a játékasztal körül csoportosultak, hol Ripley lord és gróf Kurajin között megindult a nagy páros viadal.

Ez utóbbi adta a bankot.

Eleinte feltűnően kedvezett a grófnak a szerencse istenasszonya. Folyton nőtt a pénzhalom előtte. De az angol fáradhatlanul kitarított, ámbar már harmincz ezer rubelt vesztett.

— Huszezer rubel a királyra; mondá a lord hidegen.

— Király... hetes; mondá Ivanovics felvetve a kártyát. Kérem javamra huszezer rubelt felróni, milord.

— Negyvenezer még egyszer a királyra; mondá Ripley nyugodtan.

kerületből a temesvári, Szeben vármegyét a nagyenyedi anyakönyvi felügyelői kerületből a dévaiba, végül Kis-Küküllő vármegyét a marosvásárhelyi anyakönyvi felügyelői kerületből a nagy-enyedibe osztotta be. A nyíregyházi anyakönyvi felügyelői kerület székhelyének Debreczenbe való áthelyezése folyó évi október 1-én, egyéb intézkedései pedig folyó évi augusztus 1-én lépnek életbe. Továbbá Kertész Gyula kassai és Németh Imre székesfehérvári kerületi VIII. fizetési osztályba sorozott állami anyakönyvi felügyelőket jelenlegi szolgálati beosztásuk fentartása mellett a VII. fizetési osztályba sorozott állami anyakönyvi felügyelőkké, Flott Ferencz Adolf bethleni járási főszolgabírókat a máramaroszigeti, Bárdosi Emil Temesvár szabad királyi város belvárosi kapitányát a lugosi anyakönyvi felügyelői kerületbe, a VIII. fizetési osztályba sorozott állami anyakönyvi felügyelőkké nevezte ki. Végül dr. Ferenczy Elek, a VII. fizetési osztályba sorozott beregszászi kerületi állami anyakönyvi felügyelőt hasonló minőségben a sátoralja-újhelyi anyakönyvi felügyelői kerületbe helyezte át.

* **A névjegyek statisztikája.** Egy francia papirstatisztikus kiszámította, hogy a civilizált világ évenként 600 millió névjegyet készítet. A névjegyek készítői között első helyen állanak a koronás fők, a kik mint a konvencziók első ősei, temérdek gratuláló, bucsuzó és reszvét-kártyákat szoktak szétküldözgetni. A mi királyunk és a német császár névjegyein a neven kívül még a címnek egy része is rajta van. A walesi hercegnék kétféle névjegye van, az egyik *»Albert Edvard«*, a másikon *»Le prince de Galles«* van írva. Egy volt francia udvari szállítónak birtokába van harmadik Napoleonnak egy 60 milliméter hosszú és 30 milliméter széles névjegye. A névjegy különben nem európai találmány. A kínaiak azt állítják, hogy nekik már Confuzius idejében is voltak névjegyeik. A koreáni névjegyek elég feltűnőek, épen egy négyszögletes területet foglalnak el. A dahomey vadak fába írják a nevüket.

* **A fürdőzők ellenőrzése.** Megemlítettük, hogy a rendőrség a Körözs fürdőzőit szigorú korlátok közzé szorította. Most, hogy e rendelkezés érvényét is szerezzen, egy rendőrt állandóan a Körözs partjára rendelt ki s valószínű hogy így eleje lesz véve az eddig nagyon előfordult botrányos eseteknek.

* **A polgártárs önértete.** Rózenthal Ignác összeveszett valami csekélység miatt Hubert Károlylyal. Rózenthal Hubertet *»te tréflis«* szóval illette. Erre ez utóbbi annyira dűbejött a ránczve veress posztóként ható szótól, hogy elébb bottal, aztán késsel ment ellenfelének, hogy megtorolja ezt a rettentő sértést. Persze az önértetes polgártárs a rendőrség megfelelő intelmeinek áldozata lett, pedig váltig fogadta, hogy ezentul a *»tréflire«* nem fog annyira haragudni. Dehát: *»röndnek muszáj lönni.«*

* **Ellopott százás.** Ökrös Bertalanné, régidő óta egy százast őrzött elzárt szekrényében. Cselédje Lugasi Anna neszét vette, hogy asszonya pénzt rejteget s nem is nyugodott addig, míg meg nem tudta, hogy hol lappang az a zsiros százás banknóta. Tegnap végre sikerült neki hozzá férkőzni, aztán búcsút véve a kapufélfától s megugrott a reá nézve jelentékeny értékű képviselő bankóval. Ökrös Bertalanné, panaszt tett a rendőrségnél s valószínű, hogy az elillant leányzót megcsipik, talán a pénz egy részével együtt.

* **Összerugott flakkeresek.** Weinberger Jakab és Frűczstein Ignác fiakkeres kollegák, ácsorgás közben hajbakaptak, rugdosózni kezdtek s Frűczstein erre kollegáját a földhöz vágta és a csizmasarokkal összerugdosta. Félhalva maradt a földön Weinberger s az első segély után legelső dolga volt a rendőrségnél jelentést tenni.

* **Rövid hírek. Művészi kályha-ellenző.** Annak idején említést tettünk egy kék selyemre festett műdarabról, melyet helybeli ügyes kezek készítettek az országos kiállításra. (Tulajdonképen csak egy balkéz műve.) — Sokan gyönyörködtek e szép munkában, még mielőtt a kiállítás megnyílt volna és magasztalóan szóltak róla. Jól esik felemlíteni, hogy e munka a kiállításon is számot tesz. Eddig két különböző oldalról mondtak róla díesérő bírálatot: egy helybeli lapársunk és egy fővárosi napilap, mely utóbbiból adjuk e néhány sort: *»A kályhael-*

lenzők művészi nívóját lényegesen emeli Ferenczy Flora kisasszonynak nagyváradról küldött kék-selyem ellenzője, a természet után olyan hatalmasan festett marguerite-csokorral, hogy a virágminták atyamesterei: Vonga és Klein urak ugyancsak elbujhatnak mellette a művészetükkel. — E méltán megérdemelt bírálatból megtanulhatja a helybeli lap s z a k é r t ő j e, hogy selyemfestés az, mit ő h i m z é s n e k nézett. — **Felvették a katonaiskolába.** A honvédelmi miniszter értesítette Nagyvárad városát, hogy őzv. Polyák Miklósné fiát Polyák Károlyt a katonai alreáliskola első évfolyamába felvételre kijölte király ő Felsége. — **Hirtelen halál.** Oláh Péter sályi-lakos Foó István nagyürögdi tanyáján aratott több társával. A szegény ember a déli pihenés alatt rosszul lett s néhány percnyi kínos vergődés után meghalt. — **Bérbeadják a vadászati jogot.** Csehi község képviselőtestülete a község vadászati jogát 6 évre bérbeadja. Az árlejtés augusztus hó 10-én lesz. — **A rossz gyümölcs.** Aradon a gyermekek között már két hét óta nagy mértékben graszszál a bélhurut s napról-napra több áldozatot szed. Különösen a szegényebb sorsu szülők gyermekei között terjed a járvány, a minek oka a sok rossz gyümölcs fogyasztása. — **A pápa komornyikja.** Leó pápa az ő régi és hü komornyikját Centra Piót a Szilveszterrend ezüst lovagkeresztjével tüntette ki: Centra Pio földije XIII. Leó pápának. — **Exhumálás.** A bécs-währingi temetőben ma exhumálták Bánffy Dénes gróf és Bánffy Johanné grófnő holttestét, melyeket a különre célra a központi temetőben épített családi sírboltba visznek át. — **Érdekes czáfolat.** A Stefani ügynökség jelenti: A nápolyi hercegnek Milenával, a montenegrói fejedelem leányával történt eljegyzéséről eltrójedt hírek alaptalanok. — **Husz János szobra.** Husz Jánosnak Prágában szobrot állítanak. A városi közgyűlés tegnap határozta el, hogy a szobrot a Bethlehem-téren állítják föl. A szobor felállítása ellan csak hárman szavaztak: egy kanonok, egy prior és egy polgár. — **Millenniumi magyar ünnepély Párisban.** A párisi magyar-egylet Rue Turène-i helyiségeiben e hó 25-én millenniumi ünnepséget rendez, melyen a díszbeszédet Borostyáni Nándor hírlapíróársunk tartja.

SZINHÁZ.

Hírek a szinkörből. A sötét titok főpróbáját tegnap este tartották meg a szinkörben. A főpróba után annyit konstatalhatunk, hogy a darab kiállítás, rendezése meglepő szép. A jelzett látványosságok igazán meglepetésszerűek lesznek, az óriási vízmedence (helyesebben a Themse) pedig valódi szenzációt fog kelteni. Ily nagyszabású látványosságot nem adtak még a nagyváradi szinkörben. A Niagara zuhatag, a tűzijáték, a természetes eső olyan szép dolgok, melyek nagyban fogják vonzani a közönséget. A szereplők igen jó kedvvel végzik feladataikat; különösen Vendreinek vannak bravuros jelenetei vizen és szárazon egyaránt, s hozzá pompás kuplékat énekel. Réthy Lina egy szép bordalt, Forrai Ferike, Lányi Edit és Turcsányi Olga bájos dallamu terezeket énekelnek. — Rendkívül mulatságos a néger trió is. Egyébként a Sötét titok elég alkalmat nyújt egy komoly drámai színészeknek — mint a komikusoknak igen hatásos jelenetekre. A mérsékeltlen fölemelt áru jegyek még mindig válthatók a pénztárnál a rendes időben, sőt déli 12 órától kezdve, már a vasárnap esti előadásra is.

MULATSÁG.

Anna bál a Püspök-fürdőben. A Püspök-fürdőben hétről hétre igyekszik a derék bérlő, Czeglédy Sándor a nagyváradi közönséget szórakoztatni; vasárnap 26-án nagy Anna-bál tartatik, melynek egész bevétel a nagyváradi tűzoltó egylet s a nagyváradi gyermek barát egylet javára lesz átengedve. Az erről kibocsájtott hirdetésny következő kép szól, melyre a n. é. közönség b. figyelmét felhívjuk: **Jó t é k o n y c z é l u A n n a b á l.** Püspök-fürdőben f. évi július hó 26-án vasárnap tűzijátékkal egybekötve fényes Anna-bál fog tartatni, melynek egész bevétel a nagyváradi tűzoltó egylet és a nagyváradi gyermek barát egylet javára fog adatni. Belépti díj személyenként a tánczterembe 50 kr. Kezdeté 6

órákor. A közönség kényelmére külön éjjeli vonat indításáról a fürdőbérlő fog gondoskodni. Tisztelettel Czeglédy Sándor fürdő bérlő. Menetjegy a Püspök-fürdőbe oda és vissza II. osztályban fürdő jeggyel együtt 1 frtért váltható, a menetjegy elárusító üzletekben és a közúti vasut kalauznál.

Igazságszolgáltatás.

Reményteljes ifju. Nagyirendre Fánye Tógyer, a nagyváradi híres csavargó, ki valószínűségei bravurt fejtett ki a zsebmetészs művészetében s ki már 19-éves kora daczára már hatszor volt lopás miatt büntetve, ismét megkezdheti működését. Tegnap két rendbeli lopás végett állt a Törvényszéknél, de bizonyítékok hiányában fölmentetett. Az egyik lopást 18 frt erejéig követte el a nagypiaczon, a másikat egy értékes pipa és 2 frt 50 kr. erejéig a városligeten, hol egy alvó munkást fosztott ki. Mindkétszer nagyon ügyes volt, ezt mutatja a fölmentő ítélet is. Jó lesz vigyázni ezentul a zsebekre, mert a rendőrség előtt oly nagy népszerűségnek örvendő Fánye Tógyer ismét élvezi az éltető szabadságot s e szabadság még veszélyes lehet a zsebekre.

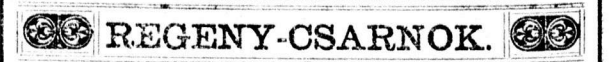
Ki a hibás? Dán Tógyer tavaly Bajkán Jánostól egy sertést vásárolt, illetve e sertést Bajkán a nevezettnek 31 frt tartozásának kiegyenlítése céljából adta. Dán az alku után a járlat átírása végett a jegyzőhöz ment, azonban a tulbuzgó jegyző sem eszközölte az átírást, hanem követelte Dántól, hogy fizesse ki a Bajkán 15 frt tartozását. Dán nagynehezen kidrukolta a 15 frtot, de nem hagyta anyiban, hanem feleségével 2 malacot elhajtott Bajkántól a tartozás fejében. És mégis a jegyző helyett Dánt perelték be zsarolás miatt, de a törvényszék, a vád alól őt nejjével együtt felmentette.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1896. május 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8 ¹³ regg., 2 ³⁷ éjjel, személyvonat 11 ³² d. e., 2 ²² d. u., 11 ⁰⁴ és 4 éjjel.	Budapest-Püspökladány felől gyorsvonat 7 ⁰⁸ este, 2 ¹¹ éjjel, személyvonat 7 ²⁰ reggel, 3 ⁴² d. u., 1 ⁴ éjjel.
Kolozsvár felé gyorsvonat 7 ¹⁵ este, 2 ¹⁸ éjjel, vegyesvonat 1 ²² d. u., személyv. 3 ³⁸ délután, 2 ⁰⁶ éjjel.	Kolozsvár felől gyorsvonat 2 ³⁰ éjjel, 8 ³⁸ regg. személyvonat 10 ⁴⁴ éjjel, 11 ¹⁷ d. e. vegyesvonat 8 reggel.
Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10 ³⁰ d. e., 4 ²⁵ d. u., vegyesvonat 7 ³⁰ este.	Arad-Szeged-Csaba felől vegyesvonat 8 ³⁰ r., személyvonat 9 ³² d. e., 5 ⁰⁰ d. u.
Belényes-Vaskőh felé vegyesvonat 4 ²⁵ reggel, 1 ⁴⁸ d. u.	Vaskőh - Belényes felől vegyesvonat 11 ⁰⁵ d. e. 9 ⁰⁰ este.
Érmihályfalva felé vegyesvonat 6 ³⁰ r., 4 ³⁵ d. u.	Érmihályfalva felől vegyesvonat 8 ³⁰ r., 9 ¹⁴ este.
Ősi-Kót-Gyoma felé személyvonat 7 r., vegyesvonat 1 ⁴⁰ d. u.	Gyoma-Kót-Ősi felől vegyesvonat 10 ³⁵ d. e., személyvonat 8 este
Püspök- és Felix-fürdő 8 ³⁰ reggel, 4 ⁴⁵ d. u., 7 ²⁰ este, 6 ⁴⁰ * reggel 2 ⁵⁵ * d. u. 9 ¹⁹ * este.	Püspök- és Felix-fürdő ből 10 ¹⁰ d. e., 6 ²⁰ este, 8 ⁵⁵ este, 8 ¹⁵ * reggel 3 ³⁷ * d. u., 10 ⁵⁴ * este.

* A csillaggal jelöltek csak vasár- és ünnepnapokon közlekednek.

Tom és én.

Írta: I. van Woude.

74

Amikor azután a jól ismert, szeretett mezei ösvényre térünk, hogy hazafelé forduljunk, egyszerre egymás szemébe pillantunk.

— Majdnem négy éve már annak, Tom; mondom halkán.

— Itt volt az, ezen a helyen, ugy hiszem válaszol ő, megállva az ösvényen egy fordulójánál.

— Nem, Tom, közelebb volt a Hárfa-udvar léczes kerítéséhez.

— Én meg bizonyosan tudom; lásd, nem volt az itt ennél a fordulatnál?
— Nem; biztosan mondhatom!
— Arra a helyre valami emléket kellett volna állítanunk.

Igy tréfálkodva s ingerkedve eljutunk Brinio örökének a kertjébe.
Itt azután minketten elhallgatunk a magas sudar fák lombkoronái alatt érezhető templomi csöndben.

Ezer rejtélyes halk hang hallatszik a bokrokból és virágokból, mintha azok a láthatatlan lények, melyek az éj árnyában élvezik tiszavirág-életüket, megriadtak volna lépéseink zajától s csak suhogva folytatnák a szférák szimfoniáját.

Mozdulatlanul fekszik előttünk a kert nyári est pompás félművészetében. Itt-ott egy eltévedt éji madár száll a fejünk fölött s kóvályogva vész el a messze szemhatáron. És ott emelkedik a mi kastélyunk, Brinio öröke; hatalmas, egybehangzó körvonala pompás ellentétet képeznek a százados fák, bokrok hullámzatos körvonalaival szemben. Mily szép ez a látvány. És ez a mi otthonunk.

Majdnem négy éve . . .
Hirtelen előttem áll ez a négy esztendő, mint egy kigöngyölt vászon.

— Tom; mondom halkán, — mily balga, meggondolatlan, csapongó gyermeket vezettél te négy év előtt a házadba. . .

— És mily kedves, enniváló jó feleség lett belőle; mily boldoggá tett ez a kis leány engem.

Köny csordul a szemembe, oly boldognak érzem magam e szavak hallatára.

Hogy is tudtam volna panaszkodni, hogy az életem itt üres, ez a szép, édes élet itt.

Mily magasztos az én életföladatom: boldoggá tenni egy derék nemesszivű férfit, képezni s vezetni, egy gyermek lelkét-szívét; és sokaknak tölem telhetőleg jól tenni, szegényeknek segédelmet, szomorodottaknak vigaszt nyújtani.

Többet nem kívánok ez életben!

Most ismerem uramnak, ennek az egyeneslelkű, fenkölt gondolkozású jellemnek a teljes értékét, aki midőn életutaink először találkoztak, oly kevéssé illett hozzám.

Én derék férjem, te vasegészségű, edzett férfias alak, te nem festesz, nem tánczolsz, nem zenélsz, nem szépelegsz, de a te fejed, helyén van, lelked tiszta, szived telve jóssággal.

Határozott, okos tekintetedből tisztító fény-sugár áradoz, mely fölemeli a lelket.

Akire te jósságos, vonzó mosolyoddal tekintesz, az lelkében oly emléket őriz, mely szívét a jó felé vonzza: mert valamennyien érzik, hogy te áldást árasztasz mindenkire s mindenre, aki utadba jó vagy amit egy nemes szív embertársai javára fordíthat.

Ilyen vagy te felebarátainak; cselédségednek s idegeneknek.

Oh, Tom, mi vagy te még nekem, feleségednek, és kedves kis fiunknak . . . !

(Vége.)

TAVIRATOK.

Schlauch biboros a királynál.

Ischl, jul. 24. d. 1 ó. 50 p. (Saját jud. táv.) — O cs. és ap. kir. Felsege ma Schlauch Lőrincz bibornok nagyváradi püspököt hosszabb ideig tartó kihallgatáson fogadta.

Bánffy b. a királynál.

Ischl, jul. 24. (Saját tud. táv.) B. Bánffy miniszterelnököt ő Felsege ma hosszabb kihallgatáson fogadta. A miniszterelnök tovább folytatja útját Ostende-ba.

Affendakiszt kihallgatása.

Budapest, július 24. (Saját tud. távirata.) Affendakiszt ma akarta kihallgatni Katona Béla főügyész helyettes francia nyelven, de nem akart vallani, csak görögül. A görög tolmács pedig most nincs Budapesten. Affendakiszt az ő

nyelv nemtudását eleitől fogva praktizálta, hogy a vallatásnál elég ideje maradjon gondolkodni, míg a tolmács magyaráz. Annyit kivehetett belőle a főügyész, hogy — amint állítja — tulajdonkép a rossz koszt miatt szökött meg. Hát nem volt rosszabb, míg szabadon járt? kérdezte a főügyész. Százszorta jobb volt! felelte Affendakiszt, aki pedig ma már megfürdetve, tisztán és elegánsan állt az ügyész előtt. Mért néz akkor ki olyan rosszul, faggatta tovább az ügyész. Ez még nagyságos uram az itteni koszt nyoma. Többet »nem tudott« mondani, egyre azt hajtogatta: »Je ne comprends pas: (Nem értem.) Most bevárják míg a görög tolmács haza jön.

Szerencsétlenség a földalatti villamos vasuton.

Budapest, július 24. (Saj. tud. táv.) A földalatti villamos vasutnál ma délben 3 kocsis kigyuladt és elégett. A városban gyorsan elterjedt ennek hire. Beszélték, hogy több egyén, akik a kocsin ültek, szintén odaégett. Eddig azonban ez még nincs megerősítve.

Budapest, július 24. (Saját tud. táv.)

A villamos vasut vonata a Gizella-térről zsufova indult; az Andrássy-utnál a vonat kigyulladt és megállt. A füst, hőség kiállhatatlan volt az alagutban; a jajveszklés iszonyu. Ekkor az utána jött vonat oda érkezett és ez egész az Oktogontérig tolt. Ekkor ez is tüzet fogott s lángba borult. A közönség menekülni igyekezett, de eközben hire terjedt a szerencsétlenségnek és óriási tömeg lepte el az állomást és gátolta a menekülők kijutását, sőt lerohant az alagutba. A rendőrség a forgalmat beszüntette, sőt katonaságot rendeltek ki a rend helyreállítása céljából. Dunster kalauz elájult a sötétségben; két katonát szintén fojtogatni kezdett a füst.

Rejtélyes gyilkosság Erzsébetfalván.

Budapest, jul. 24. (Saj. tud. táv.) Rejtélyes gyilkosság történt az éjjel a főváros szomszédságában Erzsébetfalván. Egy asztalos legény agyonlőtt egy cipészlegényt állítólag véletlenségből, de az asztalos legény vallomása olyan regényes, hogy kétség fér igazságához.

KÖZGAZDASÁG.

Szőlősgazdák boritaladó kedvezménye.

A pénzügyminiszterium konkrét eset alkalmából elrendelte, hogy mindazok a szőlősgazdák, kik az átnézetből kimetszett szelvénynyel igazolni tudják azt, hogy az 1892. XV. tc. előirt feltételek értelmében a kedvezményes adózásra való igényeiket kellő időben és módon bejelentették, adózás esetén csakis 1 frt 35 krt tartoznak hektoliterenként fizetni, mert az átnézetnek a község által történt késedelmes bemutatása a szőlősgazdáknak kedvezményes boritaladó fizetésére irányuló igényét meg nem szüntetni. Ez az újabb határozat másolatban mihez tartás végett a bérlővel is közöltetett, kinek egyidejűleg meghagyatott, hogy az esetleg beszédett fölös összegeket a feleknek azonnal fizesse vissza.

Terménytőzsde.

Budapest, július 23.

B u z a tavaszra, bácskai	6.35
» tavaszra, északi	6.37
» szeptember-októberre, bácskai	6.70
» szept.-okt.-re északi	6.72
R o z s tavaszra bácskai	3.93

Rozs tavaszra, északi	3.95
T e n g e r i, június-júliusra, bácskai	4.03
» jun.-jul.-ra, északi	4.03
R e p c z e augusztus-szeptemberre, bácskai	10.50
» aug.-szept.re, északi	10.55

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. július 24.

Magyar aranyjárdék 4%	122.50
Magyar koronajárdék	99.75
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2%	124.15
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	101.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.75
Itatmérési jog megváltási kötvény	100. —
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.25
Magyar nyeresemény sorsjegy-kölesön	152.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön	139.50
Osztrák járdék papírban	101.75
Osztrák járdék ezüstben	101.75
Osztrák járdék aranyban	125.75
Osztrák korona járdék	101. —
1860. osztrák államsorsjegyek	147.75
Osztrák magyar bankrészevény	97. —
Magyar hitelbank részevény	390. —
Osztrák hitelintézeti részevény	363.50
Osztrák-magyar államvasuti részevény	363. —
20 frankos arany (Napoleonkor)	950. —
Német birodalmi márka	58.75
London vista	119.85
Páris vista	47.60
20 márkás arany	11.75

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Mérsékeltlen felemelt helyárrakkal!

Új, angol látványos színmű, dalokkal és tánczokkal, valóságos vízzel.

Szombaton, 1896. július 25-én,

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével

I t t e l ő s z ő r!

SÖTÉT TITOK.

(A D A R C S E C R E T.)

Énekes színmű 4 felvonásban.

Kezdeté fél 8, vége 10 órakor.

A darabhoz szükséges teljes színpad nagyságu vízmedenczének fémmunkálatait készítette: **Balogh János** bádogos mester.

A medence előoldalához szükséges átlátszó üvegfal a **mannheimi** tükör üveg gyárban készült.

Holnap, vasárnap, 1896. július hó 26-án

k é t e l ő a d á s.

Délután 4 órakor félhelyárrakkal:

CSIZMADIA MINT KISÉRTET.

Népszínmű 3 felvonásban.

Kezdeté 4 órakor, vége 6-kor.

Este fél 8 órakor rendes helyárrakkal:

A SÖTÉT TITOK.

Nagy látványos énekes színmű 4 felvonásban.

Felelős szerkesztő: **CSIPPÉK FERENCZ.**

Hirdetmény.

A nagyváradi „Szigligeti”-nyomda részvénytársaság 1895.

évi október hó 13-ik napján tartott közgyűlésén a részvénytársaság feloszlását elhatározván, felszámolókul alulirott igazgatósági tagokat rendelte ki. Midőn ezen körülményt közhírré tesszük, egyszersmind felhívjuk a részvénytársaság minden kitelezőjét, hogy a részvénytársaság ellen fennálló követeléseiket jelen hirdetménynek harmadszori közzétételétől számított **6 hó alatt** annyival inkább érvényesítsék, mivel ellenesetben a társaság tényleges feloszlása igényeikre tekintet nélkül fog bekövetkezni.

Nagyvárad, 1896. évi július hó 21.

A nagyváradi „Szigligeti”-nyomda részvénytársaság igazgatósága.

Erdélyi József,

Déry János,

Keledi József,

Szokolay Tamás,

Csobánczy Lajos

EGYHAZI NYOMTATVANYOK.

Szent László-könyvnyomda részvénytársaság

Telefon összeköttetés.

Nagyvárad, Apáczá-utca 3. sz.

Telefon összeköttetés.

A nagyérdemü közönség, szives tudomására hozzuk, hogy **könyvnyomdánk** mellé

PAPIRRAKTÁRT

rendeztünk be ahol *bármily mennyiségben* mindennemü

IRODASZEREK

beszerezhetők.

Raktáron tartunk: Mindenféle *irodai papirokat, levélborítékokat, koczkás és sima üzleti levélpapirokat, csinos és különféle dobozokban levélpapirokat, csomagoló papirokat, csipkézett színes papirokat, rajzpapirokat iskolák és (Walthman-féle) mérnökök részére fényezett (pauza) vásznat Csinos névjegyek nagy választékban, bál meghívók, tánczrendek, eljegyzési, menu-kártyák, gyászjelentések, továbbá iskolák részére írkák, gyakorlat-füzetek, rajztömbök, noteszek, imakönyvekbe szent-képe stb stb.*

Kitünő minőségü

alluminium-, aczél- és bronz-tollakat.

Tollszáarakat.

Itatóspapírt és porzót.

Író t.

Tentát és tentatartót.

Ez alkalommal van szerencsénk tisztelettel felhívni a nagyérdemü közönség figyelmét kitünően fölszerelt

KÖNYVNYOMDÁNKRA,

ahol mindennemü nyomtatványok: u. m. hírlapok, művek, oklevelek, részvények, sorsjegyek, továbbá takarékpénztári, ügyvédi, közjegyzői és kereskedői nyomtatványok *olesón* és pontosan elkészítettnek. Színes kivitelben üzleti-kártyák, számlák és körlevelek.

Kivánatra mintákkal és árjegyzékkel (vidékre is bérmentve) szolgálunk.

Levélpapíros dobozokban 30 krtól 1 frt 50 krig.